

FYLKESMANNEN
I ROGALAND

Rapport fra tilsyn med samfunnssikkerhet og beredskap i Gjesdal kommune 5. og 18. september 2017

Tidsrom for tilsynet:	5. og 18. september 2017
Kommunens adresse:	Gjesdal kommune, Rettedalen 1, 4330 Ålgård
Kontaktperson i kommunen:	Beredskapskoordinator Eva-Maria Gärtner
Fylkesmannens tilsynslag:	Revisor Maren Skåden, og revisjonsleder Reidar Johnsen
Dato for rapport:	11. oktober 2017

Sammendrag

Tilsynet er gjennomført med hjemmel i sivilbeskyttelsesloven § 29 og forskrift om kommunal beredskapsplikt § 10.

Formålet med tilsynet er å undersøke om Gjesdal kommunes arbeid med samfunnssikkerhet og beredskap er i samsvar med kravene i sivilbeskyttelsesloven og forskrift om kommunal beredskapsplikt.

Fylkesmannen avdekket to avvik i tilsynet med Gjesdal kommune.

Avvik 1

Gjesdal kommunes helhetlige risiko- og sårbarhetsanalyse oppfyller ikke alle kravene etter sivilbeskyttelsesloven og forskrift om kommunal beredskapsplikt.

Avvik 2

Gjesdal kommunes beredskapsplan oppfyller ikke alle kravene i sivilbeskyttelsesloven og forskrift om kommunal beredskapsplikt.

Innhold

Sammendrag	1
1. Bakgrunn for tilsynet	3
2. Rammer for tilsynet	3
3. Hovedinntrykk	3
4. Resultater fra tilsynet	4
5. Grunnlagsdokument	5
6. Deltagere ved tilsynet	6

1. Bakgrunn for tilsynet

Tilsynet er gjennomført med hjemmel i lov av 26. juni 2010 om kommunal beredskapsplikt, sivile beskyttelsestiltak og Sivilforsvaret (sivilbeskyttelsesloven) § 29 og forskrift 22. august 2011 om kommunal beredskapsplikt § 10.

Formålet med tilsynet er å se om Gjesdal kommunes arbeid med samfunnssikkerhet og beredskap er i samsvar med kravene i sivilbeskyttelsesloven og forskrift om kommunal beredskapsplikt. Vi ville undersøke om kommunen i tråd med kravene hadde:

- en helhetlig risiko- og sårbarhetsanalyse (ROS-analyse)
- et helhetlig system for kommunens samfunnssikkerhet- og beredskapsarbeid
- en overordnet beredskapsplan
- gjennomført øvelser
- et system for opplæring av ansatte som har en rolle i kommunens krisehåndtering
- evalueringer av hendelser og øvelser.

2. Rammer for tilsynet

Tilsynet er gjennomført etter prinsippene for systemrettet tilsyn. Skriftlig revisjonsvarsel ble sendt 16. mai 2017, og tilsendt dokumentasjon ble gjennomgått før tilsynet. Den 5. september var det åpningsmøte og intervju med relevante personer i kommunen. Sluttmøtet var 18. september 2017.

Denne rapporten handler om eventuelle avvik og merknader som er avdekket i revisjonen. Avvik er manglende etterlevelse av krav i sivilbeskyttelsesloven og/eller i forskrift om kommunal beredskapsplikt. Merknad er funnet det er grunn til å påpeke for å sikre forbedring i oppfølgingen av bestemmelsene i beredskapsplikten.

Vi gjør oppmerksom på at Fylkesmannen bare undersøker om kommunens arbeid med samfunnssikkerhet og beredskap er i tråd med lov og forskrift. Tilsynet gir derfor ikke en fullstendig vurdering av kommunens arbeid med dette.

3. Hovedinntrykk

Gjesdal kommune har gitt samfunnssikkerhet og beredskap økt oppmerksomhet de siste årene. Dette kommer til uttrykk gjennom et helhetlig og systematisk arbeid der det er en rød tråd i arbeidet fra helhetlig ROS analyse, kommuneplanens samfunnsdel, årlig handlingsplan beredskap med rapportering, overordnet beredskapsplan og samordningen mot øvrige fagberedskapsplaner. I de årlige handlingsplanene kan vi også følge om ulike tiltak fra helhetlig ROS blir fulgt opp.

Kommunen øver oftere enn minimumskravene i forskriften og har et system for å evaluere både øvelser og faktiske ekstraordinære hendelser. Fylkesmannen finner også å trekke frem bruk av CIM der mange personer har fått opplæring og det blir arrangerte mindre øvelser flere ganger i året. Vi opplever god respons og rapportering fra kommunen de gangene vi har hatt ekstreme værforhold i fylket og vi har inntrykk av at kommunen er tidlig ute med å sette inn ekstra ressurser når det er nødvendig.

Kommunen har valgt å bruke enhetlig ledelsessystem (ELS) i krisesituasjoner. Valg av dette systemet krever at de som potensielt kan bli tildelt rollen som innsatsleder, leder planlegging, leder operasjon og leder logistikk vet hva dette innebærer og hva som er ansvarsforholdet til øvrige medlemmer av kriseledelsen. Intervjuene avdekket at ikke alle var like trygge på rollene de kunne bli tildelt jf. dette prinsippet.

Kommunens helhetlige ROS-analyse er fra 2014. Kommunen har uavhengig av tilsynet vurdert denne å være moden for revisjon og har laget et utkast som er sendt ut på høring til en rekke aktører i september 2017, parallelt med dette tilsynet. Det er viktig at svakhetene som blir påpekt i denne rapporten med ROS-analysen fra 2014 blir utbedret i ny ROS.

Fylkesmannen har merket seg at kommunen, i forhold til mange kommuner, har en høyere terskel for å etablere kriseledelse ved hendelser. Hendelsene har vært håndtert i faglinjen, eller ved at nøkkelpersoner har snakket sammen, på en god måte. Vi vil likevel anbefale at dere vurderer om innslagspunktet for bruk av kriseledelsen kan senkes noe. Det kan ufarliggjøre bruk kriseledelsesbegrepet og gi verdifull praktisk erfaring og trening.

4. Resultat fra tilsynet

Følgende to avvik ble avdekket under tilsynet med Gjesdal kommune

Avvik 1

Gjesdal kommunes helhetlige risiko- og sårbarhetsanalyse oppfyller ikke alle kravene etter sivilbeskyttelsesloven og forskrift om kommunal beredskapsplikt.

Avvik fra følgende lov- og forskriftskrav:

Sivilbeskyttelsesloven § 14 og forskrift om kommunal beredskapsplikt §§ 1, 2 og 9.

Utfyllende kommentar:

- Kommunens helhetlige risiko- og sårbarhetsanalyse er for generell når det gjelder noen viktige analyseområder. Dette gjelder kritisk infrastruktur som strømforsyning, men også andre analyseområder som f.eks. dyresykdommer. Det må komme klarere fram hvordan kommunen er sårbar og hvilke områder som er de mest utsatte. Dette for at analysen skal være et bedre grunnlag for å utarbeide tiltak som kan redusere sårbarheten.
- ROS-analysen har ikke vurdert systematisk hvilke hendelser som kan kreve befolkningsvarsling og evakuering.
- Under punktet kritisk infrastruktur i ROS analysen er det ikke tatt med en analyse av IKT tjenester utover det som står om telefoni.

Avvik 2

Gjesdal kommune oppfyller ikke alle minstekravene til en beredskapsplan i sivilbeskyttelsesloven og forskrift om kommunal beredskapsplikt.

Avvik fra følgende lov- og forskriftskrav:

Sivilbeskyttelsesloven § 15 og forskrift om kommunal beredskapsplikt §§ 4, andre ledd bokstav c og 9.

Utfyllende kommentarer:

- Beredskapsplanen mangler en oversikt over interne ressurser.

5. Grunnlagsdokument

Oversikt over dokumenter som Fylkesmannen har brukt som grunnlag for tilsynet:

- Beredskapsplan
- Prosedyre for arbeid med ROS og beredskapsplan
- Diverse rutiner
 - Prosedyre overordnede møter
 - Rutine CIM-trim
 - Rutine opplæring
 - Rutine liaison
- Evaluering av hendelser
 - Branntilløp Oltedal boas
 - Ekstremvær Urd
 - Evaluering Synne
 - Rutine for evaluering av hendelser
- Handlingsplaner og evalueringer
 - Handlingsplan 2014
 - Handlingsplan 2015/2016
 - Handlingsplan 2016/2017
 - Evaluering 2014
 - Evaluering 2015
 - Evaluering 2016
 - Prosedyre for årlig handlingsplan og evaluering
- Pandemiplan
- Plan for helsemessig og sosial beredskap
- Smittevernplan
- Manual for psykososialt kriseteam
- Oversikt medlemmer psykososialt kriseteam
- Beredskapsplan Vann
- Organisasjonskart
- Planstrategi
- Kommuneplan
- Helhetlig ROS analyse vedtatt 2014
- Politisk behandling av helhetlig ROS
- Prosedyre arbeid med helhetlig ROS og overordnet beredskapsplan
- Rullering og oppdatering av helhetlig ROS
- Øvelser
 - Øvelse 2014
 - Evaluering 2014
 - Øvelse 2015
 - Evaluering 2015
 - Øvelse 2016
 - Evaluering 2016
 - Øvelse Vann 2016
 - Evaluering vann 2016

6. Deltakere ved tilsynet

I tabellen under er det en oversikt over deltakerne på åpningsmøtet, intervjuene og sluttmøtet:

Navn	Funksjon /stilling	Åpningsmøte	Intervju	Sluttmøte
Frode Fjeldsbø	ordfører	X	X	X
Knut Underbakke	rådmann	X	X	
Eva-Maria Gärtner	beredskapskoordinator	X	X	X
Jane Merete Jonassen	kulturleder/ informasjonsansvarlig	X	X	
Årstein Skjæveland	kommunalsjef	X	X	
Erling Gundersen	fagansvarlig plan og byggesak	X	X	X
Kristin Wulvig	arkivleder	X	X	X

Fra Fylkesmannen i Rogaland deltok:

- Reidar Johnsen, revisjonsleder/fylkesberedskapssjef
- Maren Skåden, revisor/juridisk seniorrådgiver